

Pagerbta Žinia ir jos šaltinis

Tikėjimo reikšmę ir galią skelbia Bažnyčia, liudija ir mokslininkai bei ilgąmžė žmonijos patirtis. Amžių patirtis liudija, kad ne visas pranašystes nuneša blāvius vėjas, daugelis pranašysčių išsipildo. Todėl tikėjimas kai kuriomis pranašystėmis turi pagrindą. Kita vertus, pats tikėjimas į pranašystę veda į jos išsipildymą, nes per tikėjimu užprogramuotą sąmonę ir skatinamas pranašystės išsipildymas. Jei tauta, grupė ar atskiri asmenys turi kilnius siekius, juos puoselėja, dėl jų kovoja ir giliai tiki į jų išsipildymą, tie siekiai ateityje dažnai tampa realiu pavidalu.

Žinomos ir pranašystėms prilygstančios mistinės įžvalgos, kurios, kai būna liudijimais patvirtintos, laikui bėgant, pasirodo esą pranašiškais ženklais. Tokių pranašišku ženklu būta mūsų laikais. Skaitytojui iš žiniasklaidos yra žinomos mūsų diplomato Oskaro Milašiaus pranašystė, išsakyta diplomatui Petru Klimui.

Sykį pastebėjęs, kad diplomatas Petras Klimas šypsosi ir jo pranašystėmis netiki, O. Milašius perspėjo:

- Tamsta, per daug neabejok. Mano žodžių prasmę giliau ir tinkamiau suprasi, kai pereisi dešimtis kalėjimų.

- Būrimais, pranašystėmis nelabai tikiu, – atkirto P. Klimas. – Bet už ką man tektų tokia bausmė?

- Sužinosi vėliau.

Ši pranašystė išsipildė su kaupu: P. Klimas karo ir pokario metais perėjo vokiečių ir sovietų lagerių pragarą.

Pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis

Čikagoje 1958 išleistoje Juozo Prunskio knygoje *Mano pasaulėžiūra – kultūrininkų pasisakymų rinkinys* yra rašytojo, visuomenės veikėjo, diplomato Petro Babicko pasisakymas apie jo pasaulėžiūrą. Greta kitų rašytojo pažiūrų, jis, pasisakydamas tautiniu klausimu, parašė:

„Kiek yra lietuvių visame pasauly?“ – paklausė neseniai manęs vienas intelektualas. „Keturi-penki milijonai“, – atsakiau. „Hm... Jie nieko negalės padaryti, per maža...“ Atsakiau jam iškilmingai: „Taip, keli milijonai lietuvių, žinoma, nieko negali pakeisti pasauly, palyginus su šimtais milijonų kitų tautų, tačiau **pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis**“. Galbūt nepatikėjo jis, tačiau aš tikiu, nes šiais visuotinio subiznėjimo laikais, kada perkamos ir parduodamos tautos ir valstybės, lietuvių motina, šelpdama vokiečių belaisvį ar nuo budelių besislapstantį ir kenčiantį Dievo sūnų, parodė, kad ji yra aukštesnė už dangoraižius, sprausminius lėktuvus bei vandenilio bombas. Lietuvė motina – lietuvių tauta. Vaidila, lietuvi, prie ratelio mokanti savo vaiką skaityti, knygnešys bei pasaulio lietuvių talka – tai keturi pagrindiniai stulpai, kuriais turi remtis mūsų tautos ateities gyvenimas ir kova.

Tarsi netyčia išsprūdęs P. Babicko pasakymas *pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis*, iš tikrųjų tapo išsipildžiusia pranašyste; pirmasis Sąjūdį vedęs į Kovo 11-ąją, pirmasis atkurto Lietuvos valstybės vadovas buvo **vienas lietuvis**, o Lietuvos **Kovo 11-oji** lėmė Lietuvos valstybės atkūrimą, SSRS griūtį bei esmingus pasikeitimus pasaulyje.

Dienai, kuri galbūt bus svarbi pasaulio istorijai

Berlyno Šarlotenburgo (Charlottenburg) parke ant obelisko iškalta data „**11 KOVO**“. Šį obeliską 1979 metais pastatė bosnis skulptorius Braco Dimitrijevičius, dedikavęs paminklą „**dienai, kuri galbūt bus svarbi pasaulio istorijai**“. Ta Lietuvai ir pasaulio istorijai svarbi diena atėjo po dešimtmečio, būtent kovo 11 d. Kas tai? Menininko nuojauta ar pranašiška įžvalga?.. Kas buvo ta diena iki Nepriklausomybės paskelbimo Lietuvai?

Galime tarti, kad tai ir buvo lietuvių tautos pašąmonėje įrašytas kodas – pranašišku įžvalgų išsipildymo diena, kuri pasiekė mums tolimą bosnij ir pažadino jo kūrybinę galią, kad datą iškaltų obeliske.

Vytautas Landsbergis prie Kovo 11-osios obelisko 2000 m. Šarlotenburgo parke, Berlyne

Atsakas į pranašiškas įžvalgas

Šviesios atminties skulptorius Kęstutis Juozapas Patamsis, kurdamas Nepriklausomybės atkūrimo simbolinę skulptūrinę kompoziciją „Žinia“, gal ir neįtarė, kad ji, atėjus Lietuvos valstybės nepriklausomybės dvidešimtmečiui, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos ir Lietuvos Vyriausybės rūpesčiu stovės greta Nepriklausomybės aikštės, kad joje bus įrašyta *Kovo 11*. Bet ir neturėtume neigti, kad kūrybinėmis galiomis autorius rengė paminklą – atsaką į Petro Babicko ir Braco Dimitrijevičiaus tarsi mistines įžvalgas. Nors žiniasklaida, pasišaipydama iš skulptūrinės kompozicijos, jos tikslą ir vietą įvairiai vaizdavo, tačiau autoriaus artimųjų liudijimu ji buvo kuriama būtent kaip Lietuvos nepriklausomybės simbolis.

Žinia Lietuvai ir pasauliui

Žodis žinia reiškia pranešimą apie įvykį, reikalą, naujieną. Informacija gali būti svarbi, reikšminga, gali būti nesvarbi, nereikšminga. Antai kasmet pirmąją Kalėdų ir Velykų dieną Katalikų Bažnyčios vadovas skelbia tradicinį kreipimąsi „Urbi et Orbi“ (miestui ir pasauliui), pranešdamas itin svarbią tikinčiųjų pasauliui žinią apie Kristaus gimimą ir prisikėlimą. Žinios apie Kristaus gimimą ir prisikėlimą yra įamžintos skulptūrose, paveiksluose bei kitokiais pavidalais.

Lietuvių tautos gimimas yra istorijos gelmių slėpinys, tačiau Lietuvos valstybės gimimas, nepriklausomybės praradimai ir prisikėlimai yra užfiksuoti istorijoje. Vasario 16-osios Lietuvos prisikėlimą simbolizuoja skulptorių Juozo Zikaro Laisvės paminklas Kaune, Antano Aleksandravičiaus Laisvės angelas Alytuje bei kiti, kitose vietose esantys simboliniai ženklai.

Lietuvai 1918 metais atgavus nepriklausomybę, 1922-aisiais kilo idėja Kaune, tuometinėje laikinojoje sostinėje, pastatyti Kristaus prisikėlimo bažnyčią, kaip padėkos Dievui už atgautą laisvę simbolį. Ji buvo pastatydinta pagal latvių kilmės inžinieriaus Karolio Reisono projektą 1940 metais. Sovietinės okupacijos metais šios patalpos buvo panaudotos gamyklai, todėl bažnyčia užbaigta ir pašventinta tik 2004-aisiais. Galime tarti, kad žinia apie 1918 metais vasario 16 d. įvykusį Lietuvos prisikėlimą medžiaginiaus pavidalais yra pakankamai įamžinta. O kaip su 1990 metų kovo 11 dienos įvykiais?

2011 metų sausio 8 dieną prie Seimo vyko renginiai, skirti Parlamento gynybai 1991 metais paminėti. Minint šią progą ir Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) 70-metį, Šv. apaštalu Jokūbo ir Pilypo bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, o prie Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos buvo atidengtas ir pašventintas Kovo 11-ajai skirtas paminklas. Idėja įamžinti 1990-ųjų Lietuvos prisikėlimą greta Seimo kilo pirmajam prisikėlusios Lietuvos Respublikos vadovui Vytautui Landsbergiui. Paminklas pastatydintas LLKS rūpesčiu valstybės lėšomis. Skulptūra, autoriaus Kęstučio Patamsio (1939–2007) pavadinta „Žinia“, vaizduoja jauną moterį, išraiškingai į dangų iškeltose rankose laikančią lanką ir šaunančią strėlę; ji praneša Lietuvai ir pasauliui labai

svarbią istorinę žinią. Taigi svarbi žinia Lietuvai ir pasauliui įsikūnijo paminklo pavidalu, įsiamžino.

Paminklas „Žinia“

Kaip paminklas pagerbiamas

Nuo paminklo atidengimo dienos tapo tradicija Kovo 11-osios, Sausio 13-osios bei kitomis Lietuvos valstybei svarbiomis datomis prie paminklo atnešti gėles, uždegti žvakutes. Čia ateina pirmasis atkurtos valstybės vadovas Vytautas Landsbergis, pelnytai vadinamas jos architektu, visuomeninių patriotinių bei politinių organizacijų atstovai, čia sustoja, gėlytę padeda ŽINIOS svarbą suvokęs praeivis. Tačiau ir akibrokštui prilygstančio elgesio, žinoma, ne iš visuomenės pusės esama. Tapusiai tradicine paminklo pagerbimo valandėlei, deja, išskyrus vieną kitą Seimo narį, kitiems laiko neatsiranda. Seime neatsirado pagarbos ir pirmam Valstybės vadovui bei jos architektui...

Paminklas lankomas žiemą

ir vasarą

Paminėjimas prie paminklo tragiškų Sausio įvykių 25-mečio proga

Pagal Lietuvos Respublikos 2011 m. rugsėjo 15 d. Laisvės premijos įstatymą, kasmet yra renkamas pretendentas Laisvės premijai gauti. Įstatymu patvirtinta Laisvės premijų komisija kandidatūrą atranka iki kiekvienų metų lapkričio 23 dienos, o Seimas iki gruodžio 23 dienos savo nutarimu ją paskiria. Praėjusiais metais premijų komisija Laisvės premijai gauti išrinko Atkuriamojo Seimo pirmininką Valstybės vadovą Vytautą Landsbergį. Tačiau Lietuvos Respublikos Seimas, pažeidęs Laisvės premijos įstatymą, Komisijos sprendimui nepritarė. Dėl tokio Seimo akibrokšto tragiškų Sausio įvykių 25 metų sukakties paminėjimas 2016 metų sausio 13 dieną vyko be teisėtai išrinkto pretendento apdovanojimo.

Akivaizdus Laisvės premijos įstatymo pažeidimas sukėlė nerimą, todėl Nevyriausybių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, Koordinacinė taryba, atstovaujanti per 20 organizacijų, nusivylusi Seimo sprendimu, pakvietė dar kartą teikti V. Landsbergio kandidatūrą Laisvės premijai gauti. Tokį pasiūlymą, laikydamasis Laisvės premijos įstatymo, teikė ir Seimo narys Povilas Urbšys. 2015 m. gruodžio 21 d. į Seimo pirmininkę Loretą Graužinienę kreipėsi Visuomeninė taryba prie Paspriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos ir Lietuvos Sąjūdis, prašydami garbingai ištaisyti padarytą klaidą ir iki gruodžio 23 d. savo sprendimą perbalsuoti – Laisvės premiją skirti teisėtai išrinktam pretendentui. Deja, visuomeninių organizacijų noras nebuvo išklašytas.

Keliolika patriotinių organizacijų 2015 m. gruodžio 28 d. kreipėsi į visuomenę paremti aukomis atminimo ženklą, statulėlės – LIETUVOS LAISVĖS ŽINIA – sukūrimą pagal paminklą „Žinia“ ir Tautos vardu įteikimą pirmam atkurto Valstybės vadovui, pelnytai įvardintam jos architektu, Vytautui Landsbergiui.

Ženklas, sukurtas ir pagamintas aukotojų lėšomis, iškilmingai įteiktas Vytautui LANDSBERGIUI 2016 m. sausio 13 d. prie paminklo „Žinia“.